

SELDER O'SIMLIGINI FOYDALI XUSUSIYATLARI

Abdumajidova Sevinch

TDTU.OF talabasi, sevinchabdumajidova461@gmail.com

Tayan tushuncha: silderning foydaliligi, tarixi, botanika tavsifi.

Anotatsiya: silder o'somligining foydali xususiyatlari, tarixi va botanika tavsifi haqida tanishamiz.

Ruscha selderey nomi Gollandiyalik selderij nomidan yoki nemis sellerie yoki frantsuz celeri so'zidan olingan bo'lib, ular o'z navbatida lotincha selinumdan olingan bo'lib, u o'z navbatida yunoncha "selderey"-so'zidan olinib "porlash" degan manoni anglatadi.

Selderey, yetishtirilgan korinishi.

Botanik tavsifi

Botqoq va sho'r botqoqlarning nam tuproqlarida o'sishni afzal ko'rgan, qalinlashgan ildizlarga ega o'rta va katta hajmdagi ikki yillik yoki ko'p yillik o'simliklar. Ularning balandligi 1 m gacha o'sadi va yivli tarvaqaylab ketgan poyada ikki baravar kesilgan barglari va murakkab soyabon inflorescences ichida to'plangan mayda yashil-oq gullari bor. O'simlikning ildizlarida shakar, barglarida S vitamini mavjud.

Selderni tarixi

Qadimgi Misrda selderey dorivor o'simlik sifatida o'stirildi. Qadimgi Yunoniston va Rimda o'simlikning barglari g'olib jangchilarga toj kiyish uchun ishlatilgan. Odisseyda Gomer seldereyni "selinone" deb ataydi, bu "yorqin" degan ma'noni anglatadi. Korinf ustunlarining poytaxtlarida nozik, mayda tug'ralgan selderey barglarini ko'rish mumkin. Maxsus holatlarda otlarga selderey ko'katlari berilardi - bu ularga o'ziga xos chidamlilik va kuch bag'ishlaydi, deb ishonishgan.

16-asrdan boshlab u Italiya, Frantsiya va Angliyada aromatik oziq-ovqat o'simlik sifatida etishtirila boshlandi. Nemislar birinchi bo'lib seldereyni oziq-ovqat uchun ishlatishgan va 17-18 asrlarda frantsuzlar ularga qo'shilgan. Shu bilan birga, sabzavot Rossiyaga Ketrin II davrida keldi, ammo hozircha u faqat manzarali o'simlik bo'lib qoldi.

O'simlik baxt keltiradi deb hisoblangan va u ko'pincha piyoz va sarimsoq bilan birga xonalarga osib qo'yilgan

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. <https://ru.m.wikipedia.org>
2. Азизова Холида Мумин Кизи, Каттаев Нуритдин Тураевич, Бабаев Туйгун Мирзаахмедович СИНТЕЗ И ИССЛЕДОВАНИЕ ФИЗИКО-ХИМИЧЕСКИХ СВОЙСТВ НОВОГО ГРАНУЛИРОВАННОГО СОРБЕНТА НА ОСНОВЕ АКРИЛОНИТРИЛА // Universum: химия и биология. 2021. №12-1 (90).
3. Азизова Х. М., Каттаев Н. Т., Бабаев Т. М. Синтез и структурная морфология сшитого сополимера акрилонитрила с гексагидро-1, 3, 5-триакрилиттриазином //Композиционные материалы. – 2021. – №. 2. – С. 72-76.
4. D. Kasun, M. Rifky, D. Hunupolagama, J.M Harris, K. Zokirov, K. Azizova, S. Ermat, M. Samadiy, Inorganic additives in meat production and processing, E3S Web of Conferences, 510, 01028 (2024)
5. N. Kattaev, B. Tuygun, D. Adinaeva, M. Jumaev, K. Azizova, A new granulated sorbent based on acrylonitrile: Synthesis and physico-chemical properties, BIO Web Conferences, 95, 01043 (2024)
6. Азизова Холида Мумин Кизи, Катаев Нуритдин Тураевич, Бабаев Туйгун Мирзаахмедович ИССЛЕДОВАНИЕ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ ИОНОВ МЕДИ (II) С НОВЫМ КОМПЛЕКСООБРАЗУЮЩИМ АНИОНИТОМ // Universum: химия и биология. 2021. №12-1 (90).

7. N. Fayzullaev, K. Rahmatov, B. Makhkamov, Z. Mukhamedbayeva, R. Eshmuratova, J. Asamov, K. Azizova, M. Rifky, Obtaining aromatic carbohydrates by catalytic aromatization of hexane with a linear structure, E3S Web of Conferences, 524, 03005 (2024)
8. Mirkhamitova Dilorom Khudaiberdievna, Azizova Kholida Mumin qizi, & Jadilova Dilnavoz Abulazizovna. (2023). Granular copolymer synthesis of acrylonitrile and hexahydro 1.3.5-triacryliltriazine and its physicochemical properties. American Journal of Engineering , Mechanics and Architecture (2993-2637), 1(8), 44–47. Retrieved from <https://grnjournal.us/index.php/AJEMA/article/view/968>
9. D.Kh. Mirkhamitova, Azizova Kh.M., D.A. Jadilova. (2023). SYNTHESIS OF CROSS-LINKED ACRYLONITRILE COPOLYMER WITH HEXAHYDRO-1,3,5-TRIACRYLYLTRIAZINE BY SUSPENSION COPOLYMERIZATION. International Multidisciplinary Journal for Research & Development, 10(09), 171–174. Retrieved from <https://www.ijmrd.in/index.php/imjrd/article/view/91>
10. Азизова Х. М., Бабаев Т. М., & Каттаев Н. Т. (2023). SYNTHESIS OF CROSS-LINKED COPOLYMER OF ACRYLONITRILE WITH HEXAHYDRO-1,3,5-TRIACRYLYL TRIAZINE BY SUSPENSION COPOLYMERIZATION. Intent Research Scientific Journal, 2(5), 6–11. Retrieved from <https://intentresearch.org/index.php/irsj/article/view/91>